

Onderwijssecretariaat van Steden en Gemeenten van de Vlaamse Gemeenschap
Ravensteingalerij 3 bus 7 1000 Brussel tel. 02/506 41 50 fax 02/502 12 64 info@ovsg.be www.ovsg.be

ALGEMENE MUZIKALE VORMING

Lagere Graad L3 en L4 – sectie jongeren

Bijgestuurd Leerplan

Deeltijds Kunstonderwijs – Studierichting Muziek

Bijgestuurd leerplan AMV L3 en L4 Jongeren

Dit leerplan werd goedgekeurd op 7 mei 1999 conform het besluit van de Vlaamse Executieve van 3 juni 1992 tot vaststelling van de goedkeuringsmodaliteiten van leerplannen.

D/1999/7634/002

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaandelijke toestemming van OVSG.

Bestelnummer: O/5/1999/001

Onderwijssecretariaat van de steden en Gemeenten van de Vlaamse Gemeenschapvzw

Ravensteingalerij 3 bus 7

1000 Brussel

OVSG 02-03-1999

TEN GELEIDE

Bij de leerplandoelstellingen kan een *onderscheid* gemaakt worden tussen **Basisdoelstellingen (B)** en **Uitbreidingsdoelstellingen (U)**:

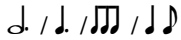

Basisdoelstellingen (B): moeten door alle leerlingen worden bereikt; zij staan borg voor een minimumprogramma dat door iedereen en in alle omstandigheden moet worden nagestreefd.

Uitbreidingsdoelstellingen (U): moeten onder begeleiding worden toegepast. Dit betekent dat een leerling mits enige voorbereiding of hulp van de leerkracht gebruik kan maken van het geleerde in een andere situatie dan de oorspronkelijke leersituatie. Praktisch bekeken betekent dit dat de doelstellingen die omschreven zijn met 'onder begeleiding toepassen' tot de leerstof behoren, maar NIET geëvalueerd worden op het examen.

De uitbreiding van ritmische figuren wordt bepaald door het vakteam AMV, met het handboek of lesmateriaal als uitgangspunt. Deze selectie moet terug te vinden zijn in het jaarplan.

Doelstellingen	B/U	Leerinhouden	Methodologische wenken
<p>1.1 De leerlingen kunnen de maten 2/4, 2/2 (♩) 3/4, 4/4 (♩) en 6/8 toepassen</p>	B	<p>1. METRUM</p> <ul style="list-style-type: none"> • theoretische oefeningen • het lezen, zingen, horen, noteren (= schrijfvaardigheid), maatslaan met aandacht voor zware en lichte tellen • binaire en ternaire maatsoorten met binaire en ternaire onderverdeling 	<ul style="list-style-type: none"> • Het wordt sterk aangeraden om regelmatig onderverdeeld te werken. • éénzelfde oefening (ritmische oefening, notenleerles, ...) in verschillende tempi uitvoeren • voor de maat 6/8: de leerlingen slaan de maat in twee tellen, indien nodig geeft de leerkracht naast de tellen ook de onderverdeling aan. • Alleen een doorgedreven training resulteert in het nauwkeurig uitvoeren van ritmische structuren binnen het metrum.
<p>1.2 De leerlingen kunnen de maat 3/8 toepassen.</p>	U	<ul style="list-style-type: none"> • theoretische oefeningen • het lezen, zingen, horen, noteren (= schrijfvaardigheid), maatslaan met aandacht voor zware en lichte tellen 	

<p>2.1 De leerlingen kunnen de ritmische structuren in de maten 2/4, 3/4, en 4/4 (C) toepassen.</p>	<p>B</p>	<p>2. RITME</p> <ul style="list-style-type: none"> • benaming en duur van notenwaarden en rusttekens • afleidingen van de gekende ritmische figuren: <p style="text-align: center;"> </p> <ul style="list-style-type: none"> • met rusten, • koppelteken, ... 	<ul style="list-style-type: none"> • inlassen van stante pede-oefeningen
<p>2.2 De leerlingen kunnen de ritmische structuren in de maat 2/2 (C) toepassen.</p>	<p>B</p>	<ul style="list-style-type: none"> • benaming en duur van noten-waarden en rusttekens¹; combinaties met: <p style="text-align: center;"> </p> <p>ook: </p>	

<p>2.3 De leerlingen kunnen de ritmische structuren in de maat 6/8 ($\overset{2}{\text{r}}$) toepassen</p>	<p>B</p>	<ul style="list-style-type: none"> • benaming en duur van noten-waarden en rusttekens <p></p> <p> als opmaat</p> <p> en </p> <p>uitbreiden met hun afleidingen (met zestienden, achtste rust)</p> <p>en </p> <p></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Het is sterk aangeraden om regel-matig onderverdeeld te werken.
<p>2.4 De leerlingen kunnen de ritmische structuren in de maat 3/8 toepassen.</p>	<p>U</p>	<ul style="list-style-type: none"> • benaming en duur van notenwaarden en rusttekens, eenvoudige combinaties met: <p> en </p> <p> / en </p> <p>en / </p>	

<p>3.1 De leerlingen kunnen de intervallen in tonaal verband in grote en kleine tertstonaarden (drie wendingen) tot en met 3# en 3b toepassen.</p>	<p>B</p>	<p>3. MELODIE</p> <ul style="list-style-type: none"> • contrast tussen grote en kleine tertstonaarden • intonatie-oefeningen op de drieklanken van de tonale toontrappen (I - IV - V) • - alle intervallen van L2, aangevuld met: <ul style="list-style-type: none"> * reine kwart * reine kwint * rein octaaf • modulaties naar verwante toonaarden (in de eerste graad) • #, b en \flat als laddervreemde wijzigingstekens en eenvoudige chromatische wendingen • oefeningen in sol- en fasleutel gemengd 	<ul style="list-style-type: none"> • vertrekken van de gelijknamige toonaarden • het verband leggen met de intonatie-oefeningen op de tonale drieklanken • inlassen van stante pede-oefeningen • aandacht besteden aan de muzikale vorm • sleutelwisseling op een muzikaal verantwoorde manier inlassen
<p>3.2 De leerlingen kunnen de intervallen in tonaal verband in grote en kleine tertstonaarden (drie wendingen) tot en met 3 # en 3 b toepassen.</p>	<p>U</p>	<ul style="list-style-type: none"> • vergrote secunde² • vergrote kwart • verkleinde kwint 	

² Vergroot of overmatig / verkleind of verminderd

<p>4.1 De leerlingen kunnen een ritmisch dictee in 2/4 en 3/4 noteren</p> <p>De leerlingen kunnen een ritmisch dictee in 6/8 ($\overset{2}{\text{r}}$) noteren.</p>	B	<p>4. GEHOORVORMING</p> <ul style="list-style-type: none"> • alle geziene ritmes in eenvoudige combinaties (af te spreken binnen de school) • basisritmes van L2 • afleidingen met zestienden 	<ul style="list-style-type: none"> • aanvuldictee, verbeterdictee, herkenningsdictee, ...
<p>4.2 De leerlingen kunnen een melodisch dictee noteren in grote en kleine tertstoonarden (3 wendingen) tot en met 2 # en 2b.</p>	B	<p>1) het kunnen noteren van een reeks intervallen in tonaal verband, beperkt tot grote/kleine secunde, grote/kleine terts en reine kwart, kwint en oktaaf</p> <p>2) onderscheid tussen grote/ kleine seconden, grote/kleine tertsen</p> <p>3) modulaties naar verwante toon-aarden in de eerste graad (beperkt tot toonaarden met 2# en 2b)</p>	<p>Stapsgewijze aanbrenge:</p> <p>1) modulaties in een dictee worden voorbereid in aangepaste zanglessen</p> <p>2) het modulatieschema van het dictee wordt aan het bord gebracht</p> <p>3) speel een eenvoudige harmonische ondersteuning, beperkt tot I - IV - V</p>

<p>4.3 De leerlingen kunnen een melodisch-ritmisch dictee in 2/4, 3/4 en 6/8 ($\overset{2}{\text{♩}}$) noteren in grote en kleine tertstonaarden tot en met 2# en 2b.</p>	<p>B</p>	<ul style="list-style-type: none"> • het kunnen noteren van een melodie in tonaal verband, beperkt tot grote/kleine secunden, grote/kleine tertsen en reine kwart, kwint en octaaf • intervallen binnen de drieklanken op de tonale trappen • modulatie naar verwante toonaarden in de eerste graad (beperkt tot toonaarden met 2# en 2b) 	
<p>4.4 De leerlingen kunnen een melodisch-ritmisch dictee in 6/8 ($\overset{2}{\text{♩}}$) noteren in grote en kleine tertstonaarden tot en met 2# en 2b.</p>	<p>B</p>	<ul style="list-style-type: none"> • alle basisritmen van L2 • ♩ en ♪ 	

<p>5.1 De leerlingen kunnen alle grote en kleine tertstonaarden (drie wendingen) tot en met 3# en 3b toepassen.</p>	<p>B</p>	<p>5. THEORIE</p> <ul style="list-style-type: none"> • ligging van de hele en halve tonen • vanuit de natuurlijke wending in de kleine tertstoonladder de harmonische en melodische wending kunnen vormen • modulaties naar verwante toonaarden van de eerste graad, beperkt tot 2# en 2b • drieklanken kunnen vormen op de tonale toontrappen • benaming van de enkelvoudige intervallen • inhoud en hoedanigheid van de intervallen, beperkt tot grote/kleine secunde, grote/kleine terts, reine kwart, kwint en octaaf 	<ul style="list-style-type: none"> • modulaties stapsgewijze aanbrengen en de link leggen met gehoorvorming en melodie (zie hoger)
---	----------	--	---

5.2 De leerlingen kennen het begrip van verdeling van de toon	B	<ul style="list-style-type: none"> • chromatische en diatonische halve toon • enharmonie 	
5.3 De leerlingen kunnen met maatsoorten werken	B	maatsoorten omzetten	
5.4 De leerlingen kennen het begrip van sol- en fasleutel	B	overzetten van sol- naar fasleutel en vice versa	
5.5 De leerlingen kennen de letterbenamingen.	U	de letterbenamingen van de noten kunnen gebruiken	
5.6 De leerlingen kunnen diverse uitvoeringstekens benoemen en toepassen.	B	Italiaanse benamingen	<ul style="list-style-type: none"> • in functie van de praktijk • afhankelijk van het gebruikte handboek (afspraken binnen de school)

Bijgestuurd leerplan AMV L4 Jongeren

Doelstellingen	B/U	Leerinhouden	Methodologische wenken
1.1 De leerlingen kunnen de maten 2/4, 2/2 (♩), 3/4, 4/4 (♩), 3/8, 6/8 toepassen.	B	1. METRUM <ul style="list-style-type: none"> • theoretische oefeningen • het lezen, zingen, horen, noteren (= schrijfvaardigheid), maatslaan met aandacht voor zware en lichte tellen 	<ul style="list-style-type: none"> • Het wordt sterk aangeraden om regelmatig onderverdeeld te werken. • éénzelfde oefening (ritmische oefening, notenleerles, ...) in verschillende tempi uitvoeren <p>Indien nodig geeft de leerkracht naast de tellen ook de onderverdeling aan.</p>
1.2 De leerlingen herkennen de maten 3/8 en 3/4 (♩ ¹) als ééndelige maat. 1.3 De leerlingen kunnen de maat 5/8 uitvoeren. 1.4 De leerlingen kunnen de maat 7/8 uitvoeren. 1.5 De leerlingen kunnen de maat 9/8 uitvoeren.	U	<ul style="list-style-type: none"> • theoretische oefeningen • het lezen, zingen, horen, noteren (= schrijfvaardigheid), maatslaan met aandacht voor zware en lichte tellen 	<ul style="list-style-type: none"> • voor de maten 5/8, 7/8 en 9/8: kennismaking aan de hand van enkele liederen • kennismaking aan de hand van enkele

1.6 De leerlingen kunnen maatwisselingen uitvoeren.			liederen
---	--	--	----------

<p>2.1 De leerlingen kunnen de ritmische structuren in de maten 2/4, 2/2 (♩), 3/4, 3/8, 6/8 en 4/4 (♩) toepassen.</p>	B	<p>2. RITME</p> <ul style="list-style-type: none"> • benaming en duur van notenwaarden en rusttekens: zie L1 - L2 - L3 • de gekende ritmische structuren toepassen in de geziene metra • tegentijden; syncopen (regelmatig - onregelmatig) • in 6/8: ritmische figuren zie L3 + ritmische figuren met koppelteken 	<ul style="list-style-type: none"> • inlassen van stante pede oefeningen
<p>2.2 De leerlingen kunnen de ritmische structuren in de maat 9/8 (♩³) toepassen.</p> <p>2.3 De leerlingen kunnen de ritmische structuren in de maat 5/8 toepassen.</p> <p>2.4 De leerlingen kunnen de ritmische structuren in de maat 7/8 toepassen.</p>	U	<ul style="list-style-type: none"> • duool, kwartool, kwintool • triool over twee tellen • 32ste noten • benaming en duur van noten-waarden en rusttekens: zie L3: ritmische basisfiguren van 3/8 en 6/8 • eenvoudige basisritmes 	<ul style="list-style-type: none"> • De leerlingen slaan de maat in drie, resp. vier tellen. Het is sterk aangeraden om regelmatig onderverdeeld te werken. • af te spreken binnen de school

De leerlingen kennen de Intervallen in tonaal verband in grote en kleine tertstoonladder (3 wendingen) tot 5b en 5#.	B	3. MELODIE <ul style="list-style-type: none"> • intonatie-oefeningen op de drieklanken van de tonale toontrappen (I - IV - V) • contrast tussen grote en kleine tertstoonarden • alle intervallen van L3, aangevuld met grote en kleine sext en septiem, vergrote secunde, vergrote kwart en verkleinde kwint • enharmonie • modulaties naar verder verwijderde toonaarden 	<ul style="list-style-type: none"> • inlassen van stante pede-oefeningen • aandacht besteden aan de muzikale vorm
	U	<ul style="list-style-type: none"> • dubbelkruis en dubbelmol 	

<p>4.1 De leerlingen kunnen een ritmisch dictee in 2/4, 3/4 en 6/8 noteren.</p>	<p>B</p>	<p>4. GEHOORVORMING</p> <ul style="list-style-type: none"> • alle geziene ritmes in eenvoudige combinaties (af te spreken binnen de school) 	<ul style="list-style-type: none"> • aanvuldictee, verbeterdictee, herkenningdictee, ... • geen antimetrische figuren • geen 32ste noten
<p>4.2 De leerlingen kunnen een melodisch dictee noteren in grote en kleine tertstoonarden (3 wendingen) tot en met 3# en 3b</p>	<p>B</p>	<ul style="list-style-type: none"> • het kunnen noteren van een reeks intervallen in tonaal verband, beperkt tot enkelvoudige intervallen <p>diatonisch; sprongen op I - IV - V.</p> <ul style="list-style-type: none"> • modulatie naar verwante toonaarden 	<p>Stapsgewijze aanbrenge:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) modulaties in een dictee worden voorbereid in aangepaste zanglessen 2) het modulatieschema wordt aan het bord gebracht 3) speel een eenvoudige harmonische ondersteuning, beperkt tot I - IV - V
<p>4.3 De leerlingen kunnen een melodisch-ritmisch dictee in 2/4, 3/4 en 6/8 noteren in grote en kleine tertstoonarden tot en met 3# en 3b.</p>	<p>B</p>	<ul style="list-style-type: none"> • het kunnen noteren van een melodie in tonaal verband, beperkt tot enkelvoudige intervallen • diatonisch; sprongen op I - IV - V • modulatie naar verwante toonaarden 	<ul style="list-style-type: none"> • moeilijkere ritmische structuren combineren met eenvoudige melodieën en vice versa • met beperkte inbreng van toevallige wijzigingen en korte chromatische wendingen • ook hier stapsgewijze aanbrenge: zie hoger
<p>5.1 De leerlingen kunnen alle grote en kleine tertstoonarden (drie wendingen) tot en met 7# en 7b toepassen.</p>		<p>5. THEORIE</p> <ul style="list-style-type: none"> • ligging van de hele en halve tonen • tonale en modale toontrappen 	<p>Het is van belang dat de juiste terminologie wordt gehanteerd.</p>

		<ul style="list-style-type: none"> • grote en kleine drieklanken met omkeringen en becijfering • benaming, inhoud en hoedanigheid van de enkelvoudige intervallen + vergrote secunde, vergrote kwart en verkleinde kwint • herkennen van modulaties • toonverwantschap • letterbenamingen 	<ul style="list-style-type: none"> • tot de 1e graad
	U	<ul style="list-style-type: none"> • vergrote en verkleinde drieklanken (enkel in grondligging) • dominantseptiemakkoord (enkel in grondligging) • basisprincipes van geschreven transpositie (hoger en lager schrijven van een melodie met aanpassing van toonaarden, geen gebruik maken van transponerende instrumenten) • kennismaking met het modale systeem (o.a. Dorisch, Frygisch ...) • letterbenamingen ook voor de gekende akkoorden 	aan de hand van liederen
5.2 De leerlingen kunnen met maatsoorten werken	B	maatsoorten omzetten	
5.3 De leerlingen kunnen diverse uitvoeringstekens benoemen en onder begeleiding toepassen	B	Italiaanse benamingen	<ul style="list-style-type: none"> • in functie van de praktijk • afhankelijk van het gebruikte hand-boek

			(af te spreken binnen de school)
--	--	--	----------------------------------

EVALUATIE AMV - L3 Jongeren
--

1. Zangproef

- voor te bereiden proef (in de maat 2/4, 3/4, 4/4 of 6/8): maximum 1 week vooraf
Een te solfiëren proef (in sol- en fasleutel gemengd) en een ritmische proef, beiden al dan niet geïntegreerd in één proef
- A prima vista (in de maat 2/4, 3/4, 4/4 of 6/8): mits een korte voorbereiding
Een te solfiëren proef in (sol- en fasleutel) en een ritmische proef, beiden al dan niet geïntegreerd in één proef

2. Gehoorproef

- een ritmische dictee in 2/4, 3/4, 4/4 of 6/8
- een melodisch dictee in grote en kleine tertstoonard tot en met 2# of 2b
- een melodisch-ritmisch dictee in 2/4, 3/4 of 6/8 en in een grote of kleine tertstoonard tot en met 2# of 2b

3. Theorie

- oefeningen geënt op liedjes, lesjes of thema's (zie inhoud leerplan)

4. Dagelijks werk

Vermits een examen een momentopname is, is het verantwoord een klein deel van de examenpunten toe te wijzen

**EVALUATIE AMV - L4
Jongeren**

1. Zangproef

- Een voor te bereiden proef (in de maat 2/4, 3/4, 4/4, 2/2, 3/8 of 6/8): maximum één week vooraf
Een te solfiëren proef (in sol- en fasleutel) en een ritmische proef, beiden al dan niet geïntegreerd in één proef
- A prima vista (in de maat 2/4, 3/4, 4/4 of 6/8): mits een korte voorbereiding
Een te solfiëren proef (in sol- en fasleutel) en een ritmische proef, beiden al dan niet geïntegreerd in één proef

2. Gehoorproef

- een ritmisch dictee in 2/4, 3/4, 4/4 of 6/8
- een melodisch dictee in een grote of kleine tertstoonnaard tot en met 3# of 3b met een eenvoudige modulatie
- een melodisch-ritmisch dictee in de maat 2/4, 3/4 of 6/8 en in een grote of kleine tertstoonnaard tot en met 3# of 3b met een eenvoudige modulatie

3. Theorie

- oefeningen geënt op liedjes, lesjes of thema's (zie inhoud leerplan)

4. Dagelijks werk

Vermits een examen een momentopname is, is het verantwoord een klein deel van de examenpunten toe te wijzen aan dagelijks werk.
Ook een woordelijke omschrijving van de prestaties van de leerling zou bij een evaluatie niet mogen ontbreken.

